

א) לעיל 15: 3 מיר מב, ב) כלים פי' מ"י, ד) לעיל 15: 3 ס"א ל"ג.

הגהות הב"ח

א) גמ' דהשתא לכו מונח הוא כיון: (3) שם ללא גיולה גביה או דלמא: (4) רש"י ד"ה חמת וכו' וממרח יפה וכו': (5) בא"ד נפ' אלו כלים מליין:

מוסף רש"י

ותנא תונא. כלומר מליני תנא שלנו המסייענו בחמת (קדושין דכ): גול חמץ ועבר עליה הפסח אומר לו: לנגול הרי שלך לפניך. כעין ממות שולח, דהיקף מצד אחר. ובלשון (דע"ט 10) ונלכד ששילם לו אמתו עמנו וקרינא בה והשיל את הגיולה אשר גול שהרי לא נשמתה (גיטין 10).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון שהיה דיסקיא של אביו מופקדת ביד אחר. פי' שני שקין מחוברין ומנוחין על החמור. אחד מצד זה ואחד מצד אחר. ובלשון ישמעאל אלרבי: איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא הני גיולה חיבא דאין גיולה קיימת אבל גיולה קיימת צריך לילך אחריו, לא שני גיולה קיימת לא שני אין גיולה קיימת לשמא תייקר לא חיישינן. וכן הלכה. וכן פסק בפר"ח וצ"ל אין משלמין חומש על שבעת כפית שעבוד קרקעות. פי' כגון שאין גיולה קיימת וכוין שבעת קרקע ובה הנגול לטרפו להפירע דמי גיולה שגדלו אביו ודחה הירוש וכפר ונשבע בה, נמצאת שבעתו שכפר ונשבע על הקרקע שה(גינה) מורשה. אמרי גיולה אין כאן מצות השבה אין כאן. רב חננאל ד"ל פי' מצות השבה אין כאן, שלא קיים מצות השבה שהרי לא השיב מה שנגול. הבית שניקבה וסתמוה שמרים הוצלה. פי' סתמוה שמרים ירודות כצמיד פתיל מבכנים ומצלת מן הטומאה על כל מה שבתוכה דתניא ר' יהודה אומר אין צמיד פתיל וחכ"א יש, כיצד חבית שניקבה וסתמוה שמרים ר"א אינה מצלת, וחכ"א מצלת. ודברים ברורים. ובפ"י קמא דבבבית אמרי חבית ניקבה היתה וסתמוה שמרים. ונתברר הפירוש.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

עין משפט
גזר מצוה

קלב א מ"י פ"ח מהל' גיולה ואבדה הלכ' ד' ופ"ז מהל' שבעות הלכה ג ד סמנ' לאזין רה ועשין עג:
קלב ב מ"י פ"ח מהל' גיולה ואבדה הלכה יא סמנ' עשין עג טור ש"ע ת"מ סי' שסו סעיף ג:
קלב ג מ"י שם פ"א הלכה ו סמנ' שם טושי"ע ח"מ סי' שם סעיף ג:
קלב ד ה מ"י שם טושי"ע שם סעיף ד:
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות מורות הלכה ו:
קלו ז ה מ"י שם הלכ' ו:
קלו ט כ ל מ"י ספי"ז מהלכות טומאה מת הלכה ח:

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרושות והוולו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה בעין מחזיר אותה ואם לאו משלם ליה שזה פרוטה כמו שהיתה שזה שבעת הגיולה והוא הדין באתם שגולה והחולה שמחזיר לו אגודה או דמיה אללא רבותא נקט דלפילו בשלשה דקיים מצות השבה בפרטתו אפ"ה חייב להחזיר לו אמת אע"ג דמהאי ותנא תונא דמיימי לא משמע מינה אללא היכא דגול אמת והחולה דהיה דמיה לגול חמץ ועבר עליו הפסח היה רבותא דג' קאמר רבא מסביר ומדנקט והולו משמע דפשיטא ליה דאם גול ג' אגודות שוות שמי פרוטות והחזיר לו ב' מהן ללא מייחזי להחזיר לו שלשית כיון דמעיקרא בשעת גולה לא היו ממונה ולשמא תייקר לא מיישינן:

ה"ג בעי רבא גור' ב' אגודות בפרושה והחזיר אחת מהן מהו מי אמרי' השתא מיהא ליבא גיולה גביה או דלמא הא לא אהדר גיולה ול"ג הא דגרס בספריס הוקרו ועמדה כו': מצוות השבה אין באן. נראה לך דעני למיפשט אללא ללא מעכב מצות השבה ומצות השבה מיהא לא קיים: מצוות גיולה אין באן. ומעכב מלשמות יין ומלמטא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילות מעכב דלחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"ג לענין מצוה קאמר ללא קיים מצות גיולה וליבא דכ"ע דלוגתא היא כמיר צפ' ג' מינין (דף 101): הרי אמרו חבית שניקבה וסתמוה שמרים כו'. מה שפירש בקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה ומצלת על העלייה אין נראה דהיה משנה דמיימי כסמון חבית שנקבה היא כנס' כלים צפ"י (מ"י) דמשמע דמיימי להליל מה שנתנה אס היא צאלה המת דלוי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה כנס' אהלנות ועוד לשון הלכה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חולצת ונראה לפרש דאיידי חבית המוקפת למיד פתיל שאין טומאה נכנסת בה צאלה המת ונקבה ככנס משקה דהכי הוה שיעורא כדלמך כנס' כלים (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמרים מצלת על כל מה שנתנה והיא דלחר כסוף המצניע (שם דף 101) ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו היינו בסתמוה שאם נקבה וסתמה הוה שם כלי עליה עד שיפחת רובה דלוי מהני לה סמימה דהו כאלוכלים שגיבולן צייט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפ"י בקונטרס דהמצניע ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת דרך נקביו עד שיפחת רובו דמנוכח כנס' משקה שלשה דשיעורו ככנס משקה וכן משמע דהיה שמיצא התם בקונטרס נתנה קדירה ע"פ ארובה דלמך צ"ש הכל טמאים ככנס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי אללא עלייה אלל קדירה טמאה אללא נשבע

ועוד דקמשי ליה כשעמד צדין קודם מיתמו והן העמדה מאי מהני הרי כבר נשבע ולא הוה דהא אוקמינן דלא הוה אב והוה צנו ועוד דקמשי כשעמד צדין מכלל דעד השתא צללא עמד צדין והא נשבע הוא ואציו קמי מכלל דצ"ד הוה הלכך ל"ג ליה. וה"ג אי הוי חומש נמי משלם א"ר הונא כו' אי הכי ממון גמור הוא וחומש נמי לשלם: לפי שאין משלמין חומש על כפירס שעבוד קרקעות. דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו שבעה היא דק"ל שבעות (דף 97 מ:3) אין נשבעין על הקרקעות והאי בן כי אשבעתא כפר לה שעבוד הקרקעות דאי לאו משום אחריות נכסים לאו עליה נמיא לשלומי: רבא אמר. געלס גיולה קיימת ודקאמי לך ולחייב הבן חומש על שבעת עמנו כיון דהוה הכא כשהיתה דסקיא שמונן אציו נתון בה מופקדת ביד אחרים וגיולה זו כמורה דמי אשבעתא האי בקושטא אשבעתא (ולא תימא צדיקא אשבעתא כדסברת לעיל) ותנן במס' שבעות (דף 97 ל:1) ומייבס על זון השבעה ועל שגגתה עס זון הפקדון ואין מייבין על שגגתה גרידתא כי הכא דליציה אכסיה: לא שנו אללא שאין. אותה חלי פרוטה קיימת מן הגיולה עממה ומאי פרוטה הוא דמחייב ליה ולאו ממונה איכא לרב אס קיימת היא מן הגולה עממה צריך לילך: חיישינן שמא שייקר. ומעמדו על הפרוטה: חייב להחזיר לו. אגודה אחרת ואע"פ דהשתא לא שויה פרוטה כיון דשבעת גיולה הוה שוה פרוטה בעי להשדוריה ולהליכה אחריו: ופנא סוגא. מנא ידן שייעמיה. שגילת. אחת מהשמים ששיר: ושורה השנייה מהו. הוה גיולה או לא: אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילת. כל השערות אחת אחת קמבעיא ליה בתמייה. כלומר הא דלוי גילות הוה כיון שבעתה שכל גלגל האי שיעור הוה ציה שיעור גילות וגילת אחת ואע"פ דשורה ששכח גלגל אין כאן שיעור גילות: ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור: חבית שניקבה וסתמוה שמרים. ונתנה ע"פ ארובה (א) וממרתת יפה סביביתיה וטומאה צבית מצלת על העלייה כולה מצלת בה שם טומאה דסמימת שמרים סמימה היא ולא שטתה ציה טומאה צמסכת כלים צפרק (ה) ואלו מליין: אגף. לשון מגופה. אגף חליה היה בה חממה שיעור נקב לטמא וכלי המקבל טומאה אינו חוצץ צפני הטומאה ואגף צייט חליה מהו מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור נקב או דלמא לאו לא סתם שיעור סמימה: פקקה בוררס. ואין שם שמרים: עד שימרת. כצייט מן הגזולן של זמורה לסתמוה היע"ב נשבע

טומאה נכנסת בתוכו ככנס משקה: אגף חליה הוה צדיק דלעיל דכיון דאין כאן נקב ולמה לא תועיל הסמימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אללא כן ומ"ל שאגף חליה [ועוד] מימה דהכא אמר בסתמוה שמרים שמה סמימה וצפורה דיצבות (דף 101) אמרינן חבית של זיתים מנוגלים צ"ש אומרים אין לריכה לינקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים שהיא צפורה וי"ל דהתם דלוי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמה שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמרים לאו סמימה מעלייתא היא אלל לענין להליל ממונה הוה סמימה מעלייתא: